

METHODVS

siue Ordo procedendi Iu-

diciarius iuxta Itylum & foros Regni

Aragonum nunc primum ædis

tusper Michaelem Ferrer

Causidicum.

¶ CVM INDICE COPIOSISSI-
mo vnuscuusq; formæ.

Cæsar Augusta.

In ædibus Petri Bernuz.

M. D. LIII.

¶ Cum Regio Priuilegio. ¶

NOS PHILIPPVS DEI GRATIA Princeps Asturiarum & Gerundæ &c. Primogenitus regnorum Castellæ, Aragonum, Legionis, vtriusq; Sicilia, Ierusalem &c. Gubernator generalis regnorum coronæ Aragonum, Dux Montifalbi, & dominus ciuitatis Balagarij. Quum pro parte tui dilecti nostri Michaelis Ferrer, notarij cauidici consistoriorū regni Aragonum ciuitatis Cæsarangustæ vicini, fuerit Serenitati nostræ expositum: te animo ac desiderio reparandi multa incōmoda, atq; damna quæ hæctenus acciderunt, ac sublecuta sunt: acciduntq; quotidie ferētibus processus, causas, cæteraq; negotia: in quasuis audientias, curias & tribunalia istius regni Aragoniæ: quum non sit certa norma, ac methodus procedendi in dictis processibus et causis quæ ibi actitantur & feruntur: proq; tuo singulari in Rempublicam amore hunc laborē in enoluentis foris, priuilegijs atq; obseruantijs istius dicti regni (quæ super eis atq; huiuscemodi loquuntur: suaq; autoritate disponunt) ac insuper varios processus, tam veteres q̄ recentiores, cuiusuis modi procedendi in dictis causis sumpsisse: Quibus summa cura & studio multos dies noctesq; vacasti: atq; etiam plures in hac re annos (magno tuo dispendio ac labore) impendisti: illisq; optime perspectis & cognitis, nunc tandē in lucem ædidisti librū de methodis et rationibus procedendi in dictis processibus & causis, cæterisq; negotijs secularibus, iuxta foros, priuilegia & obseruantias dicti regni, practicam, optimumq; & approbatum stylum in audientia regia, atq; curia Iustitiæ Aragonum. quem librum inscripsisti (Methodus, siue ordo procedendi Iudiciarius, iuxta stylum & foros regni Aragonum, nunc primum æditus per Michaellem Ferrer cauidicum) & celsitudini nostræ non solum vtilem, verum etiam apprime necessarium cauidicis, cæterisq; personis, in eas audientias & curias atq; tribunalia ferentibus processus & causas, futurum renunciaisti. Quia ea est natura ratioq; processuū, qui ibi tractantur, ac feruntur: vt si eo libro ducatur: citra omnem errorem & caliginem in illis deinceps possint procedere. quod antea deficientibus his Methodis & formis, non ita facile, ac recte fieri poterat. Et propterea feceris nobis humiliter supplicari: vt licentiam & facultatem dictum librum imprimendi, & impressum vendendi, intra regna coronæ Aragonum tibi soli, & alij nemini ad tē-

In iudiciali genere,

quod positum in controuersia cōtinet in se accusationem, aut petitionem cū defensione: alij sunt processus ciuiles, alij vero criminales. Ciuiliū rursus in Aragonensi prouincia multiplices sunt modi. Nos autem ⁊ ciuiliū, ⁊ criminalium formas, ac ritus, persequi et

describere hoc volumine instituum⁹. Idq; eo ordine, ac metho do, ut ab eo processu ciuili (qui vulgo ordinarius dicitur) incipiū sumamus: utpote qui latissime pateat: ⁊ alios omnes, quasi ab eo depēdentes, suo ambitu complectatur. Eoq; cognito alio rum forme facilius comprehendantur. In quo si longius q̄ oportet, nos immorari culpam videbimur: id consulto, ac bre uitatis studio, a nobis factum esse intelligat. In ceteris enim procedendi modos breuiter perstringemus: in pluribus ad hu iusmodi processum nos referentes: ex eo veluti e penu quodā depromendis. Sed ne diutius lectorem ab instituto retar demus, rem ipsam aggrediamur.

In predicto igitur ordinario ⁊ ciuili processu, aut agitur cir ca recuperationem alicuius quantitatis: aut rei vendicationē, seu petitionem aliquorum bonorum sedentium tantum, seu se dentium vna cum mobilibus. In quo ciuili processu (si causa dependeat ex contractu confecto post foros Calataubij, qui conditi fuerunt anno domini. M. cccc. lxxj.) dupliciter potest procedi. Uno modo iuxta foros antiquos, altero vero iuxta predictos foros Calataubij. Si agatur ad rei vēdicationem, seu petitionem bonorum sedētium tantum: ⁊ seu sedentium si mul cum mobilibus: procedetur iuxta for. i. ti. de rei vendica tione fol. 52. als. fol. 202. Si vero ad recuperationem alicuius quantitatis, seu bonorum mobilium tantum: procedetur iuxta forum secundum eiusdem tituli. In manutamen agentis est iuxta quos foros predictam causam ducere voluerit: ut in pre

se citpartem, sed de dicta appellationis causa non valet dñs Rex cognoscere: sed illam tenetur delegare, vt dicitur in obser. Frē de omnib⁹, tit. de priuilegijs militū, fol. 20, als fol. 26, et in obser. penulti. ti. interpretationes qualis, fol. 25, als fol. 30, et hęc est consuetudo. dicte em obseruantie non sunt derogate per dictum forum sub ti. que las causas, fol. 66, als fol. 258.

In Aragonia iustitia Aragonum est iudex peculiaris firme grauaminū factorū, nullus em̄ alius potest cognoscere de dicta firma, et ideo facta electione iurisfirme curie iusti. Aragonum, et oblata iurisfirma psecutionis grauaminib⁹, tā sup ritu, q̄ recto, lata sententia in curia iusticie Aragonum ab illa non potest haberi recursus.

Sententia lata p iudices ordinarios cuiusuis ciuitatis, ville seu loci potest etiā pars (si illi libuerit) ad iustitiā Aragonum appellare, quemadmodū ad dñm Regem, vt notatur in foro incipiente Quidam homo, sub ti. de pignorb⁹, fol. 145, als fol. 5, et hęc est praxis.

Sententia lata in Regia audientia, in causa ab origine in illa introducta, et seu introducta p appellationē interpositam a sententia cuiusuis iudicis, de pto iustitia Aragonū et eius locū tenentib⁹, seu ducta ad dictā Regiā audientiā p euocationem perhorrescentie, seu simplicē euocationē potest firmari, et fieri electio iurisfirme curie iusticie Aragonū, et exprimi grauamina, tam sup ritu, q̄ recto, et lata sententia in curia iusticie Aragonum abinde non est recursus.

Sententia lata in curia iusticie Aragonū, tā introducta in eadē ab origine, q̄ p appellationē interpositā a sentētis latis p iudices ordinarios, (cū ab illis vt dictum est possit appellari ad curiā iusticie Aragonū) appellatur ad regē, et lata sententia in regia audientia, ab illa potest firmari, et fieri electio iurisfirme curie iusticie Aragonum grauaminum factorum super ritu

tores sint restitutæ. Non fuit tãtæ calamitatis disciplina nostra immunis, sed isti etiam ardeliones ac sophistæ, nostro foro tenebras ingesserant, sed iam mediussidius eorum arrogãtia pœnas dat, affidentq; passim in utroq; foro viri graues & cordasti, qui absq; clamoribus ac calumnijs facũdissime patrocinantur, inter quos plurimos possem nominatim recensere, fide, eloquẽtia, rerum vsu atq; doctrina maxime admirandos. At præstat neminem singulatim laudasse, sed artẽ hanc vtilissimam, quæ imperitorum obtreccionibus, apud aliquos forsitan male audiebat, vestro sic tandem suffragio liberalem cognoscere; vt vere ingenuis viris digna, ciuitatibus opportuna, deq; toto hominum genere bene merita, certo certius credatur. Vosq; vel saltem exoratos reddere, vt pro humanitate ac sapientia vestra, disciplinæ huic propensius faueatis, & nostros Causidicos, viros optimos, atq; cõmunis quietis ministros, honeste atq; amanter colatis ac ornetis. Dixi.

Finis.

Ex inclyta Cæsaraugusta
apud Petrum Bernuz, tertio decimo
Calendas Augusti.

... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio

... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio
... et iterum die in hoc opere continentur correctio